

20 b) és indokolja a beruházások megvalósítása során alkalmazható pénzügyi elszámolási módokat!

A pénzügyi elszámolás a létesítmény fizikai megvalósításával összefüggő költségkockázatok elosztásának eszköze, és mint ilyen, kiindulópontja annak a számítási eljárásnak, amelynek alapján a fizikai megvalósítás ellenértékét a vállalkozó számára elszámolják. Az elszámolások módját elsődlegesen a szereplők pénzügyi kockázatvállalása határozza meg.

☐ Ár bázisú elszámolási módok

Az ár bázisú elszámolási módok közös jellemzője, hogy a vállalkozói ár, a bekerülési összeg előzetesen rögzítésre kerül a beruházó és a vállalkozó között, ÁLTALÁBAN már az ajánlatadáskor, de legkésőbb a szerződéskötéskor. Ebből adódóan a megvalósítás során a költségekben bekövetkező változások kockázatait, illetve azok következményeit a vállalkozó viseli.

Az ár bázisú fizetési módok fajtái a következők lehetnek:

Átalányár: A vállalkozó és a beruházó a vállalkozó által végzett munka egészére egyetlen összegben állapodik meg, amely a vállalkozó tevékenységének ellenértéke.

Egységár: az árakat ugyancsak előzetesen rögzítik, de nem egyetlen összegben, hanem több egységár formájában. Az egységár vonatkozhat anyagmennyiségre, illetve tevékenységekre, szolgáltatások egységnyi mennyiségére (pl. mérnöknap), de az elkészült létesítmény, illetve az ahhoz kapcsolódó munkafolyamat egy adott, egységesíthető részhalmazára (pl. 1 m² tárolóterület megépítésének ára) is.

☐ Költség bázisú elszámolási módok

Ezen elszámolási módok jellemzője, hogy a megvalósítás ellenértékét a vállalkozó általános költségeire és nyereségére fedezetet nyújtó díj kivételével nem rögzítik előre. Minthogy a beruházó teljes mértékben vállalja a pénzügyi kockázatokat, a sikeres alkalmazás feltétele, hogy a beruházó aktívan részt vegyen a megvalósításban, a mérnök döntőbírói szerepkörének érvényesülnie kell, valamint, hogy a költség-nyilvántartási rendszer átlátható legyen. Fontos szerepet tölt be a felmérési napló. Ezzel az elszámolási móddal kiküszöbölhetők az ár bázisú mód hátrányai, viszont az, hogy a vállalkozó érdekelt abban, hogy magas költségeket érvényesítsen, ami konfliktushelyzetet teremthet a beruházó és a vállalkozó között. A beruházó számára hátrányt jelent, hogy ő vállalja a pénzügyi kockázatot. Megemlítendő, hogy az átlátható nyilvántartási rendszer adminisztrációs költségei megnövekednek.

☐ Cél bázisú elszámolási módok

A cél bázisú elszámolási módok az előző két mód azon hátrányát igyekeznek kiegyenlíteni, hogy a kockázatot szinte teljes mértékben az egyik fél vállalja. A kockázat annak alapján oszlik meg, hogy a megvalósítás mennyire felel meg bizonyos előre rögzített célkitűzéseknek. Ezek a célkitűzések irányulhatnak költségre, teljesítményre, határidőre, illetve ezek valamely kombinációjára. Ez alapján megkülönböztetünk költségcélhoz, határidőcélhoz, illetve teljesítményparaméter-célhoz kötődő elszámolásokat.

21 b) és indokolja a beruházások megvalósítása során alkalmazható számlázási módokat!

Számla, amely a vállalkozó elszámolása. A számlából pénzügyi és jogi szempontból - elvben szerződésként - egy nyújtható be a szerződés hiánytalan teljesítésekor. A számlával szemben alapvető követelmény, hogy egyértelműen tartalmazza azon információkat, melyek a szerződéssel összhangban, arra hivatkozva rögzítik, hogy milyen teljesítéshez milyen összeg kifizetésére vonatkozik.

Előlegszámla, amely a vállalkozó részéről pl. a munka megkezdéséhez szükséges importanyagok beszerzéshez igényelt pénzeszközöket biztosítja, és speciális részszámlának tekinthető, hiszen tényleges teljesítmény nem áll a feltüntetett, illetve leszámlázott érték mögött.

Részszámla, amely a szerződésben történt megállapodás szerint nyújtható be, általában meghatározott teljesítmény elvégzéséhez kötve. A részszámlázás csak lehetőség, azonban kötelezettséggé is válhat, amennyiben erről megállapodás van a szerződésben. A részteljesítés és -elszámolás feltételeit, műszaki tartalmát és értékét vagy a készülségi fokot úgy kell meghatározni, hogy a részteljesítés, az elvégzett munkák megállapíthatók és ellenőrizhetők legyenek. Fontos szerepet kap a *felmérési napló*.

Végyszámla, amely részszámlának benyújtását lehetővé tevő szerződés esetén a legutolsó benyújtott részszámlának tekinthető. Itt kell utalni arra, hogy a részszámlák esetében követelmény, hogy a szerződés értékét és a korábban benyújtott részszámlák értékét a szerződésszerű számlázás megítéléséhez szükséges mélységben - „göngyölten” - tartalmazza, szükség szerint mellékletekkel.